

HOGYAN VÁLASSZUK KI A MEGFELELŐ FILMEKET

SZERZŐ: Andreea Bratosin, One World Romania Egyesület, Románia

- > A katalógus összeállítása
- > A minőség és a téma
- > A helyszín típusa
- > A célközönség
- > A személyes ízlés
- > Az időzítés
- > A helyi kulturális események
- > Közéleti témák
- > Összefoglaló

A katalógus összeállítása

A KineDok az egyes partnerországok koordinátorait segítségül hívva minden évben összeállít egy filmkatalógust. Minden partner öt kortárs dokumentumfilmet javasolhat nemzeti filmterméséből. Így a koordinátorok csoportja egy harminc címből álló listáról választ országonként két-két filmet, melyek aztán bekerülnek a katalógusba. Az alkotások kiválasztásának fő kritériumai, hogy magas művészi színvonalat képviseljenek, tematikusan sokszínűek legyenek, és legyen szó bennük társadalmi vagy politikai kérdésekről. Évente tehát tizenkét film kerül a nemzetközi KineDok-katalógusba, de a lista országonként további filmekkel is gazdagodhat.

A KineDok-filmklubok vezetői és a vetítéseknek otthont adó szervezetek változatos képet mutatnak: akadnak közöttük kulturális egyesületek, közintézmények, civil csoportok és a legkülönbözőbb háttérrel rendelkező magánszemélyek is. Az, hogy milyen filmeket válogatnak össze, mindig szorosan összefügg a vetítési helyszín kulturális értékeivel és identitásával. Bármilyen filmet is választ tehát valaki a KineDok-gyűjteményéből, az nem elválasztható a helyszíne kulturális kontextusától.

A vetíteni kívánt dokumentumfilmek kiválasztásakor számos szempontot figyelembe kell venni:

A KineDok katalógusa olyan művészi színvonalú dokumentumfilmeket tartalmaz, amelyek a társadalmi és politikai szempontból fontos témák széles skáláját ölelik fel (így például sokegyéb mellett foglalkoznak az igazságosság, a szólásszabadság, a testi és mentális egészség, a migráció, az intézményi korrupció, az öregedés és az időskor, a bántalmazás és a családi traumák, a kollektív traumák, a kisebbségek, az esélyegyenlőtlenség, a környezet és az éghajlatváltozás kérdéseivel).

„A filmekről a KineDok koordinátorának segítségével döntünk. Az ország politikai helyzete miatt jelenleg több grúz filmet tűzünk műsorra. Általában a kreatív iparágakban dolgozók, számára érdekes alkotásokat választunk. Legtöbbször már néhány hónappal előre tudjuk, hogy mikor van szabad kapacitásunk egy-egy vetítésre, és egy héttel előtte döntünk arról, hogy konkrétan melyik filmet fogjuk vetíteni.”

Natalie

**CUBE IN CONTEXT,
GRÚZIA**

<https://www.instagram.com/cubeincontext/>

A helyszín típusa

A vetítéseket a helyszín típusához (beltéri vagy kültéri) és a szervezők által megteremteni kívánt hangulathoz kell igazítani. A mainstream, közönségbarát filmek például inkább a szabadtéri vetítésekhez, bárkokhoz és kocsmákhoz passzolnak, a mozirajongóknak szóló művészfilmek pedig inkább a múzeumokhoz, könyvtárakhoz vagy művészeti galériákhoz. Végző soron azonban rajtad múlik, hogy melyik közönségnek mit vetítesz.

„A mi célunk, hogy a szezon során mindent levetítsünk a katalógusból. Igyekszünk minél több filmet a szabadban vetíteni, amíg jó az idő, és csak a hideg őszi és téli hónapokban használjuk a közösségi tereket. Ez jelentős hatással van arra, hogy hogyan tervezzük meg a vetítéseket, mivel a könnyebb filmeket a szabadtéri vetítésekre, a fajsúlyosabb filmeket pedig a téli időszak beltéri vetítéseire időzítjük.”

Zsuzsi, AKE-DEBRECEN (MAGYARORSZÁG)

A célközönség

Döntő fontosságú, hogy beazonosítsd a filmben bemutatott konkrét téma potenciális közönségét, és aztán annak tagjait hívd meg a vetítésre. Egy olyan filmre például, ami az idősök társadalomban betöltött szerepével foglalkozik, meghívhatod a nyugdíjasklubok és az idősökkel foglalkozó civil szervezetek tagjait. Minden szervezőnek más-más céljai vannak: egyesek hűséges és megbízható dokumentumfilmfesztivál közösséget szeretnének építeni, azok viszont, akik már rendelkeznek ezzel, a bemutatott témákról szóló beszélgetésekre kívánnak összpontosítani.

„A vetítéseket általában négyhetes időközönként tartjuk. Rájöttünk ugyanis, hogy nem működőképes, ha gyakrabban hirdetjük meg őket, főleg azért, mert a csapatunk tagjainak több időre van szüksége a megfelelő felkészüléshez. Néha azonban mindez a helytől is függ. Egyszer egy helyiséget két napra kaptunk meg, így a két egymást követő napra két eseményt is szerveztünk, ám közben arra is ügyeltünk, hogy más eseményekkel ne legyenek átfedésben. A témák illettek egymáshoz, így tökéletesen működött a dolog. A beltéri filmvetítéseket este 7 órakor kezdjük. Ez Aradon jól működik. Az emberek ugyanis nem maradnak nagyon sokáig a városban. Megnézik a filmet, részt vesznek a beszélgetésen, és este 10-kor már otthon is vannak. Nyaranta – attól függően, hogy hány órakor sötétedik – a szabadban vetítjük a filmeket. Ilyenkor az emberek is tovább maradnak.”

Iona

**CITIZENIT EGYESÜLET,
ARAD, ROMÁNIA**

<https://www.citizenit.ro>

A személyes ízlés

Kulturális rendezvényszervezőként kell, hogy meglegyen a saját víziód, ám nem szabad elfelejtened azt sem, hogy a filmeket a közönségnek vetíted, nem pedig magadnak. Egyensúlyt kell tehát teremtened a személyes ízlésed és annak világos érzékelése között, hogy a közönséged mit nézne szívesen.

LEGYEN SAJÁT VÍZIÓD

„A filmek kiválasztása kreatív folyamat, még ha nem is tűnik annak. Megnézem a KineDok-katalógus filmjeinek listáját, majd végiggondolom a következőket: mely témák működnek legjobban az én városomban, mely filmeket lehetne más rendezvényekhez vagy fesztiválokhoz illeszteni, mely filmek kapcsolódnak az aktuális nemzetközi vagy helyi eseményekhez, mely filmek szólnak egy-egy olyan csoporthoz, amelyet mi is meg akarunk szólítani. Ezután jön be szempontként az én saját személyes ízlésem és a filmek kritikai visszhangja (ez utóbbinak elég komolyan utánanézek). Jelenleg még csak két-három héttel előre tervezem meg a programot, de szeretném, ha idővel még jobban előre tudnék tervezni, és egyfajta KineDok-sorozatot tudnék tartani, mintegy minifesztiválként vagy filmklubként. Tudom, hogy a válogatás még mindig elég szubjektív, de igyekszem ezen változtatni.”

Simion

**PALATUL CULTURII,
ROMÁNIA**

<http://www.palatulculturiiibistrita.ro>

Az időzítés

Bizonyos dokumentumfilmek, illetve témák nagyobb figyelmet kaphatnak, ha egy adott évszakban kerülnek műsorra. Gondold át, hogy mely filmekhez lehet nyári vagy téli hangulatot társítani. Az utazásról, a sportról és a családi kapcsolatokról szóló filmek például inkább a nyári hangulathoz illeszkednek.

A helyi kulturális események

Nézz utána, hogy a helyszíned környékének milyen fontos kulturális eseményei vannak, és ezek közül melyekhez tudnál vetítést társítani (gondolok itt például a film- vagy zenei fesztiválokra, a helyi tavaszi, illetve nyári ünnepekre, a galériák, múzeumok vagy könyvtárak éjszakájára, a városi napokra). Ha van olyan esemény, amihez valamelyik filmed illeszkedhet, akkor az fokozhatja a vetítésre irányuló figyelmet és a résztvevőszámát.

„Általában megnézem a naptárban, hogy van-e valamilyen különleges dátum vagy érdekes esemény, amelyik passzolhat valamelyik KineDok-filmhez. Ezután megkeresem a vetítés utáni beszélgetések potenciális meghívottjait. Ehhez például kiírom a FB-ra, hogy ilyen és ilyen szakértőket keresek, és az emberek időnként küldenek ötleteket – vagy megkeresek valakit, aki sok emberrel van kapcsolatban. Persze mindennek olcsónak kell lennie, mert nincs pénzünk nagynevű hírességekre.”

Blanka, FUTRA (CSEHORSZÁG)

Közéleti témák

Próbálj meg olyan helyi szervezetekkel együttműködni, amelyek az országodban kritikusnak számító kérdésekkel foglalkoznak. Egy LMBTQ+-film például nagyobb figyelmet kap, ha a Pride-héten vagy más, a queer közösségre összpontosító eseményen vetítik, egy roma közösségről szóló film pedig, ha a Nemzetközi Roma Napon vetítik, stb. Ne feledd, hogy egyes országokban bizonyos témák politikailag érzékenyek, így fel kell készülnöd erőteljes reakciókra, illetve a közönséggel folytatott heves vitákra is.

Összefoglaló

A Kinedok minden évadban készít egy tizenkét-tizenhat filmből álló katalógust. A helyi partnerek ebből válogathatnak a helyszínük vetítéseire. A filmválasztás mindig kapcsolatba hozható a vetítési helyszín kulturális értékeivel és identitásával.

A vetíteni kívánt dokumentumfilmek kiválasztásakor több szempontot is figyelembe kell venni:

- **A film minősége és témája.** A KineDok katalógusa magas művészi színvonalú dokumentumfilmeket tartalmaz, amelyek a társadalmi és a politikai kérdések széles skáláját ölelik fel.
- **A helyszín típusa.** A vetítéseknek alkalmazkodniuk kell a helyszínek különböző típusaihoz (beltéri, kültéri) és a helyszín és a szervezők által megteremtett hangulathoz.

- **A célközönség.** Fontos, hogy meghatározzuk a filmben bemutatott téma potenciális közönségét, majd azt meg is hívjuk a vetítésre.
- **A személyes ízlés.** Egyensúlyt kell teremteni a személyes ízlésünk és a közönségigény között.
- **A megfelelő időpont** (évszak, ünnepek). Bizonyos dokumentumfilmek vagy témák népszerűbbek lehetnek, ha az év egy adott szakában vetítik őket.
- **Az eseti vagy rendszeres helyi kulturális események.** Át kell gondolni, hogy milyen fontos helyi kulturális eseményekhez lehet a vetítést illeszteni.
- **A meghatározó társadalmi-politikai témák.** Együtt lehet működni olyan helyi szervezetekkel is, amelyek az adott országban bizonyos kritikusnak számító társadalmi-politikai kérdésekkel foglalkoznak.

Amint az idézetekből is látható, minden szervező a saját kreatív gondolati íve szerint építi fel az egyes eseményeket, illetve a dokumentumfilm-vetítésekből és a kísérő eseményekből álló teljes programját.

FOTÓK:

Film stills (Apparatgeist; White on White)

Archive of our screening venues (Muzeul Amintirilor din Comunism Art Burg; Muzeul Cineastului Amator; Muzeul Literaturii Romane; Rezidenta Scena 9 – Bucharest Romania)